

Promemoria

Klimat- och näringslivsdepartementet

Kompletterande bestämmelser till kärnämneskontrollförordningen

KN2025/01499

Juli 2025

Innehållsförteckning

1	Promemorians huvudsakliga innehåll	3
2	Författningsförslag	4
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet	4
2.2	Förslag till förordning om ändring i förordningen (1984:14) om kärnteknisk verksamhet	9
2.3	Förslag till förordning om ändring i förordningen (2008:452) med instruktion för Strålsäkerhetsmyndigheten	12
3	Ärendet	13
4	Kärnämneskontroll	13
4.1	Sverige har åtaganden om kärnämneskontroll	13
4.2	En ny kärnämneskontrollförordning	13
4.2.1	Den nya kärnämneskontrollförordningens tillämpningsområde	14
4.2.2	Den nya kärnämneskontrollförordningen ska tillämpas från planeringsstadiet tills anläggningen är avvecklad	14
4.2.3	Vad innebär det att omfattas av den nya kärnämneskontrollförordningen?	15
4.2.4	Nationell LOF	15
5	Författningsändringar med anledning av den nya kärnämneskontrollförordningen	16
5.1	En upplysningsbestämmelse och förklaringar av vissa uttryck	16
5.2	Det ska vara möjligt att inrätta en nationell LOF	16
5.3	Anläggningsinnehavare som ingår i en nationell LOF ska lämna uppgifter, handlingar och rapporter till Strålsäkerhetsmyndigheten	18
5.4	Strålsäkerhetsmyndigheten ska ha tillsyn över att den nya kärnämneskontrollförordningen följs	19
5.5	Strålsäkerhetsmyndigheten ska utföra medlemsstatens uppgifter enligt den nya kärnämneskontrollförordningen	20
5.6	Straffbestämmelsen för brott mot den tidigare kärnämneskontrollförordningen upphävs	20
6	Konsekvensbeskrivning	21
7	Författningskommentarer	23

1 Promemorians huvudsakliga innehåll

Promemorian innehåller förslag som behövs för att komplettera en ny förordning under Euratom om kärnämneskontroll.

I promemorian föreslås ändringar i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet, förordningen (1984:14) om kärnteknisk verksamhet och förordningen (2008:452) med instruktion för Strålsäkerhetsmyndigheten. Förslagen innebär i huvudsak:

- Strålsäkerhetsmyndigheten ska få inrätta och administrera ett särskilt materialbalansområde för kärnämneskontroll som kallas nationell LOF.
- Verksamhetsutövare som ingår i en nationell LOF ska redovisa uppgifter, handlingar och rapporter till Strålsäkerhetsmyndigheten i stället för till kommissionen.
- Strålsäkerhetsmyndigheten ska utöva tillsyn över att kärnämneskontrollförordningen följs.
- Strålsäkerhetsmyndigheten ska utföra de uppgifter som medlemsstaten har enligt kärnämneskontrollförordningen och även i fortsättningen vara områdesföreträdare med uppgiften att lämna en allmän beskrivning med relevant information till kommissionen.
- Överträdelse av kärnämneskontrollförordningen ska inte vara straffbar.

Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2026.

2 Författningsförslag

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet

Regeringen föreskriver i fråga om lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet¹

dels att 27 b § ska upphöra att gälla,

dels att 1, 2, 16, 17 och 18 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas tre nya paragrafer, 15 b–15 d §§, och närmast före 15 b § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §²

Denna lag gäller kärnteknisk verksamhet *m.m.*

Denna lag gäller kärnteknisk verksamhet *och innehåller bestämmelser om anmälnings-skyldighet för viss verksamhet och bestämmelser som kompletterar kärnämneskontrollförordningen.*

Med *sådan* verksamhet avses

Med *kärnteknisk* verksamhet avses

1. uppförande, innehav eller drift av kärnteknisk anläggning,

1. uppförande, innehav eller drift av *en* kärnteknisk anläggning.

2. förvärv, innehav, överlåtelse, hantering, bearbetning, transport av eller annan befattning med *kärnämne* eller kärnavfall,

2. förvärv, innehav, överlåtelse, hantering, bearbetning, transport av eller annan befattning med *kärnämnen* eller kärnavfall, och

3. införsel till riket av *kärnämne* eller kärnavfall, och

3. införsel till riket av *kärnämnen* eller kärnavfall, och

4. utförsel ur riket av kärnavfall.

2 §³

I denna lag avses med

1. kärnteknisk anläggning:

a) anläggning för utvinning av kärnenergi (kärnkraftsreaktor),

b) annan anläggning i vilken en självunderhållande kärnreaktion kan ske, såsom forskningsreaktor,

c) anläggning för utvinning, framställning, hantering, bearbetning, förvaring som avses bli bestående (slutförvaring) eller annan förvaring (lagring) av *kärnämne*, och

c) anläggning för utvinning, framställning, hantering, bearbetning, förvaring som avses bli bestående (slutförvaring) eller annan förvaring (lagring) av *kärnämnen*, och

¹ Lagen omtryckt 1992:1536.

Senaste lydelse av 27 b § 2009:328.

² Senaste lydelse 1994:720.

³ Senaste lydelse 2020:685.

c) anläggning för utvinning, framställning, hantering, bearbetning, förvaring som avses bli bestående (slutförvaring) eller annan förvaring (lagring) av kärnämne, och

d) anläggning för hantering, bearbetning, lagring eller slutförvaring av kärnavfall,

2. kärnämne:

a) uran, plutonium eller annat ämne som används eller kan användas för utvinning av kärnenergi (kärnbränsle) eller förening i vilken sådant ämne ingår,

b) torium eller annat ämne som är ägnat att omvandlas till kärnbränsle eller förening i vilken sådant ämne ingår, och

c) använt kärnbränsle som inte har placerats i slutförvar,

3. kärnavfall:

a) använt kärnbränsle som har placerats i slutförvar,

b) radioaktivt ämne som har bildats i en kärnteknisk anläggning och som inte har framställts eller tagits ur anläggningen för att användas i undervisnings- eller forskningssyfte eller för medicinska, jordbrukstekniska eller kommersiella ändamål,

c) material eller annat som har tillhört en kärnteknisk anläggning och blivit radioaktivt förorenat samt inte längre ska användas i en sådan anläggning, och

d) radioaktiva delar av en kärnteknisk anläggning som avvecklas,

4. permanent avstängd kärnkraftsreaktor: en kärnkraftsreaktor där verksamheten med elproduktion har upphört och inte kommer att återupptas eller en reaktor som inte har levererat el till elnätet de senaste fem åren,

5. kärnteknisk utrustning:

a) utrustning eller material som särskilt har konstruerats eller ställts i ordning för bearbetning, användning eller framställning av kärnämne, och

b) utrustning eller material som kan användas för framställning av kärnladdningar,

6. radiologisk nödsituation: en plötsligt inträffad händelse som

a) inbegriper en strålkälla,

b) har medfört eller kan befaras medföra skada, och

c) kräver omedelbara åtgärder, c) kräver omedelbara åtgärder,
och

7. geologiskt slutförvar: en anläggning för slutförvaring som är placerad i en geologisk formation under jordytan och som ska ge isolering från biosfären av

a) kärnavfall,

b) *kärnämne* som inte ska användas på nytt, eller

c) annat radioaktivt avfall.

a) uran, plutonium eller annat ämne som används eller kan användas för utvinning av kärnenergi (kärnbränsle) eller förening i vilken *ett* sådant ämne ingår,

b) torium eller annat ämne som är ägnat att omvandlas till kärnbränsle eller förening i vilken *ett* sådant ämne ingår, och

c) använt kärnbränsle som inte har placerats i slutförvar,

8. kärnämneskontrollförordningen:

a) använt kärnbränsle som har placerats i slutförvar,

b) radioaktivt ämne som har bildats i en kärnteknisk anläggning och som inte har framställts eller tagits ur anläggningen för att användas i undervisnings- eller forskningssyfte eller för medicinska, jordbrukstekniska eller kommersiella ändamål,

c) material eller annat som har tillhört en kärnteknisk anläggning och blivit radioaktivt förorenat samt inte längre ska användas i en sådan anläggning, och

d) radioaktiva delar av en kärnteknisk anläggning som avvecklas,

4. permanent avstängd kärnkraftsreaktor: en kärnkraftsreaktor där verksamheten med elproduktion har upphört och inte kommer att återupptas eller en reaktor som inte har levererat el till elnätet de senaste fem åren,

5. kärnteknisk utrustning:

a) utrustning eller material som särskilt har konstruerats eller ställts i ordning för bearbetning, användning eller framställning av kärnämne, och

b) utrustning eller material som kan användas för framställning av kärnladdningar,

6. radiologisk nödsituation: en plötsligt inträffad händelse som

a) inbegriper en strålkälla,

b) har medfört eller kan befaras medföra skada, och

c) kräver omedelbara åtgärder, c) kräver omedelbara åtgärder,

och

7. geologiskt slutförvar: en anläggning för slutförvaring som är placerad i en geologisk formation under jordytan och som ska ge isolering från biosfären av

a) kärnavfall,

b) *kärnämnen* som inte ska användas på nytt, eller

c) annat radioaktivt avfall,

8. kärnämneskontrollförordningen: kommissionens förordning (Euratom) 2025/974 av den 26 maj

2025 om genomförandet av Euratoms kärnämneskontroll

9. anläggningsinnehavare: den som omfattas av kärnämneskontrollförordningen enligt artikel 1 i samma förordning och

10. nationell lokal på annan plats (nationell LOF): detsamma som i artikel 2.29 och artikel 37 i kärnämneskontrollförordningen.

Nationell LOF

15 b §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om förutsättningarna för att inrätta en nationell LOF enligt artikel 2.29 och artikel 37 i kärnämneskontrollförordningen.

15 c §

En anläggningsinnehavare vars anläggning ingår i en nationell LOF ska lämna uppgifter, handlingar och rapporter enligt kärnämneskontrollförordningen till den myndighet som regeringen bestämmer i stället för till kommissionen.

15 d §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från kravet att lämna in uppgifter, handlingar och rapporter enligt kärnämneskontrollförordningen för anläggningsinnehavare som omfattas av 15 c §,

16 §

Tillsynen över efterlevnaden av denna lag och av villkor eller föreskrifter som meddelats med stöd av lagen samt övervakning och kontroll av slutförvar utövas av den myndighet som regeringen bestämmer.

Den myndighet som regeringen bestämmer övervakar och kontrollerar slutförvar samt har tillsyn över att kärnämneskontrollförordningen, denna lag och villkor och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen följs.

17 §⁴

Den som bedriver eller har tillstånd att bedriva en kärnteknisk verksamhet, den som är anmälnings-skyldig enligt 7 a–7 c §§ och den som tar befattning med utrustning som omfattas av anmälingsskyldighet enligt 7 c § *skall* på begäran av tillsynsmyndigheten

1. lämna *myndigheten* de upplysningar och tillhandahålla de *handlingarna* som *behövs* för tillsynen, och

2. ge myndigheten tillträde till anläggning eller plats där *han* bedriver verksamhet för undersökningar och provtagningar, i den omfattning som behövs för tillsynen.

En skyldighet enligt första stycket gäller i den utsträckning som föreskrivs av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer *även* gentemot den som utsetts som övervakare av de förpliktelser som uppfylls som följer av Sveriges överenskommelser i syfte att förhindra spridning av kärnvapen.

Polismyndigheten *skall* lämna det biträde som behövs för tillsynen.

Den som bedriver eller har tillstånd att bedriva en kärnteknisk verksamhet, den som är anmälnings-skyldig enligt 7 a–7 c §§, den som tar befattning med utrustning som omfattas av anmälingsskyldighet enligt 7 c § *och den som är anläggningsinnehavare ska* på begäran av tillsynsmyndigheten

1. lämna de upplysningar och tillhandahålla de *handlingar* som *myndigheten* behöver för tillsynen, och

2. ge myndigheten tillträde till *en* anläggning eller plats, där verksamhet *bedrivs*, för undersökningar och provtagningar, i den omfattning som behövs för tillsynen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer *får meddela föreskrifter om att en skyldighet enligt första stycket även gäller* gentemot den som utsetts som övervakare av att de förpliktelser uppfylls som följer av Sveriges överenskommelser i syfte att förhindra spridning av kärnvapen.

Polismyndigheten *ska på begäran av tillsynsmyndigheten* lämna det biträde som behövs för tillsynen.

18 §⁵

Tillsynsmyndigheten får *besluta om de åtgärder som behövs samt meddela tillståndshavaren de förelägganden och förbud* som behövs *i enskilda fall* för att denna lag *eller föreskrifter eller villkor* som har meddelats med stöd av lagen *skall* följas.

Tillsynsmyndigheten får *meddela de förelägganden mot tillståndshavaren eller anläggningsinnehavaren* som behövs för att kärnämneskontrollförordningen, denna lag, föreskrifter eller villkor som har meddelats med stöd av lagen *ska* följas.

⁴ Senaste lydelse 2000:141.

⁵ Senaste lydelse 1995:875.

Tillsynsmyndigheten får även besluta om verkställandet av sanktioner enligt artikel 83.1 i fördraget den 25 mars 1957 om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen.

Om någon inte vidtar en åtgärd som *åligger honom* enligt denna lag eller enligt föreskrifter eller villkor som har meddelats med stöd av lagen eller enligt tillsynsmyndighetens föreläggande, får myndigheten låta vidta åtgärden på hans bekostnad.

Om någon inte vidtar en åtgärd som *denne är skyldig att vidta* enligt kärnämneskontrollförordningen, denna lag, föreskrifter eller villkor som har meddelats med stöd av lagen eller ett föreläggande av tillsynsmyndigheten, får myndigheten vidta åtgärden på dennes bekostnad.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

2.2 Förslag till förordning om ändring i förordningen (1984:14) om kärnteknisk verksamhet

Härigenom föreskrivs i fråga om förordningen (1984:14) om kärnteknisk verksamhet¹

dels att 1, 1 a och 22 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas fyra nya paragrafer, 23 a–23 d §§, och närmast före 23 b § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

I denna förordning avses med

naturligt uran: uran som innehåller den i naturen förekommande blandningen av isotoper,

anrikat uran: uran vari halten av isotopen uran 235 är högre än naturligt uran,

utarmat uran: uran vari halten av isotopen uran 235 är lägre än i naturligt uran.

I denna förordning betyder:

anläggningsinnehavare: den som omfattas av kärnämneskontroll enligt kärnämneskontrollförordningen.

anrikat uran: uran där halten av isotopen uran-235 är högre än i naturligt uran,

kärnämneskontrollförordningen: kommissionens förordning (Euratom) 2025/974 av den 26 maj 2025 om genomförandet av Euratoms kärnämneskontroll,

nationell lokal på annan plats (nationell LOF): detsamma som i artikel 2.29 och artikel 37 i kärnämneskontrollförordningen.

naturligt uran: uran som innehåller den blandning av isotoper som förekommer i naturen,

utarmat uran: uran där halten av isotopen uran-235 är lägre än i naturligt uran.

1 a §²

Denna förordning är meddelad med stöd av

– 2 a § lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet i fråga om 4–6, 8–12, 15 och 15 a §§,

– 3 § andra stycket lagen om kärnteknisk verksamhet i fråga om 20 a § första stycket 1 och 22 a §,

– 5 d § lagen om kärnteknisk verksamhet i fråga om 19 a och 19 b §§,

– 5 e § lagen om kärnteknisk verksamhet i fråga om 3 a och 22 a §§,

– 5 f § lagen om kärnteknisk verksamhet i fråga om 22 a §,

– 7 d § lagen om kärnteknisk verksamhet i fråga om 2 § andra stycket

¹ Förordningen omtryckt 2008:456.

² Senaste lydelse 2017:778.

andra meningen,
– 10 b § lagen om kärnteknisk verksamhet i fråga om 14 §, 20 a § första stycket 2–5, 20 b § andra och tredje styckena, 21 och 22 a §§,

– 15 b § lagen om kärnteknisk verksamhet i fråga om 23 b §,

– 15 d § lagen om kärnteknisk verksamhet i fråga om 23 d §,

– 8 kap. 11 § regeringsformen i fråga om 2 § andra stycket första meningen och 3 b §, och

– 8 kap. 11 § regeringsformen i fråga om 2 § andra stycket första meningen, 3 b och 23 e §§, och

– 8 kap. 7 § regeringsformen i fråga om övriga bestämmelser.

22 §³

Strålsäkerhetsmyndigheten ska ha tillsyn över att lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet och villkor och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen följs *samt* övervakar och kontrollerar slutförvar.

Strålsäkerhetsmyndigheten ska ha tillsyn över att *kärnämneskontrollförordningen*, lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet och villkor och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen följs. *Myndigheten* övervakar och kontrollerar *också* slutförvar.

Bestämmelser om tillsyn från strålskyddssynpunkt finns i strålskyddslagen (2018:396).

Nationell LOF

23 a § *Strålsäkerhetsmyndigheten ska på ansökan av en anläggningsinnehavare besluta om att anläggningsinnehavaren ska ingå i en nationell LOF, om*

1. *det finns förutsättningar för det enligt kärnämneskontrollförordningen,*

2. *verksamheten inte omfattas av ett tillstånd enligt lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet, och*

3. *det är lämpligt med hänsyn till verksamhetens art och omfattning.*

23 b §

En anläggningsinnehavare som ingår i en nationell LOF ska lämna uppgifter, handlingar och rapporter enligt kärnämnes-

kontrollförelordningen till Strålsäkerhetsmyndigheten.

23 c §

Strålsäkerhetsmyndigheten får meddela föreskrifter om, eller i det enskilda fallet besluta om, undantag från kravet att lämna uppgifter, handlingar och rapporter enligt 15 c § lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet.

23 d §

Strålsäkerhetsmyndigheten får meddela närmare föreskrifter om
1. innehållet i en ansökan enligt 23 b § och,
2. hur de uppgifter som avses i 15 c § lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet ska lämnas.

Denna förelordning träder i kraft den 1 juli 2026.

2.3 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2008:452) med instruktion för Strålsäkerhetsmyndigheten

Härigenom föreskrivs att det i förordningen (2008:452) med instruktion för Strålsäkerhetsmyndigheten ska införas en ny paragraf, 12 § av följande lydelse.

12 §¹

Strålsäkerhetsmyndigheten ska i fråga om [kärnämneskontrollförfordningen] utföra de uppgifter som

1. medlemsstaten har enligt artiklarna 3–5, 8, 22 och 36.

2. områdesföreträdare har enligt artikel 6,

3. en ansvarig myndighet har enligt artikel 37.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2026.

3 Ärendet

Kommissionen antog den 26 maj en ny kärnämneskontrollförordning: kommissionens förordning (Euratom) 2025/974 av den 26 maj 2025 om genomförandet av Euratoms kärnämneskontroll (den nya kärnämneskontrollförordningen). Den nya kärnämneskontrollförordningen, som träder i kraft den 6 juli 2025, ersätter kommissionens förordning (Euratom) nr 302/2005 av den 8 februari 2005 om genomförandet av Euratoms kärnämneskontroll (den tidigare kärnämneskontrollförordningen).

Promemorian, som har tagits fram inom Klimat- och näringslivsdepartementet, innehåller förslag som kompletterar den nya kärnämneskontrollförordningen.

4 Kärnämneskontroll

4.1 Sverige har åtaganden om kärnämneskontroll

Kärnämneskontroll syftar till att förhindra att kärnämnen används för andra ändamål än vad som har redovisats. Ytterst bidrar detta till att minska spridningen av kärnvapen och förhindra att kärntekniska anläggningar och kärnämnen missbrukas.

Sverige har åtaganden när det gäller kärnämneskontroll enligt kapitel 7 i fördraget om upprättande av Europeiska atomenergigemenskapen (Euratomfördraget), fördraget om icke-spridning av kärnvapen (NPT) och avtal och tilläggsprotokoll under NPT (INFCIRC/193 respektive INFCIRC/193/Add.8) samt enligt rådets förordning (EG) nr 428/2009 av den 5 maj 2009 om upprättande av en gemenskapsordning för kontroll av export, överföring, förmedling och transitering av produkter med dubbla användningsområden och bilaterala avtal med Australien.

Promemorian handlar endast om de åtaganden om kärnämneskontroll som följer av kapitel 7 i Euratomfördraget. Enligt Euratomfördraget ska kommissionen se till att malmer, råmaterial och speciella klyvbara material inom medlemsstaternas territorier inte används för andra ändamål än som uppgetts. Därför har vissa aktörer i medlemsstaterna en skyldighet att vidta åtgärder och tillhandahålla kommissionen information. Omfattningen av skyldigheterna anges i den nya kärnämneskontrollförordningen.

4.2 En ny kärnämneskontrollförordning

Den nya kärnämneskontrollförordningen är bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

I jämförelse med den tidigare kärnämneskontrollförordningen omfattas fler av kraven på att genomföra kärnämneskontroll och kärnämneskontroll behöver genomföras på ett tidigare stadium.

Syftet med den nya kärnämneskontrollförordningen är att säkerställa att kärnämneskontrollen inom den europeiska atomenergigemenskapen (Euratom) fortsätter att vara ändamålsenlig och effektiv.

4.2.1 Den nya kärnämneskontrollförordningens tillämpningsområde

Den nya kärnämneskontrollförordningen är tillämplig på varje person eller företag som uppför eller driver en anläggning för att framställa, separera, upparbeta, lagra, slutförvara eller som på annat sätt använder kärnämne under förutsättning att något av de uppräknade undantagen inte är tillämpliga (artikel 1).

Vad som är en anläggning definieras i artikel 2.27 och är centralt för att förstå kärnämneskontrollförordningens tillämpningsområde. Exempel på nya anläggningar som omfattas av kärnämneskontroll är inkapslingsanläggningar, geologiska slutförvar, anläggningar för slutförvaring av visst avfall och även platser där råmaterial eller speciella klyvbara material förvaras eller regelbundet används i mängder som motsvarar ett effektivt kilogram eller mindre (lokaler på annan plats, s.k. LOF) och alla platser där malmer utvinns, lagras eller bearbetas i syfte att erhålla råmaterial.

Till skillnad från den tidigare kärnämneskontrollförordningen används uttrycket kärnämne i stället för råmaterial eller speciella klyvbara material för att avgränsa vilka som omfattas av förordningen. Det innebär att verksamhet med malmer kan omfattas av förordningen, om det finns ett syfte att utvinna råmaterial. Detta innebär till exempel att en gruva som utvinner uran kommer att omfattas av kärnämneskontrollförordningen (se artikel 1, artikel 2.4 och artikel 2.5).

4.2.2 Den nya kärnämneskontrollförordningen ska tillämpas från planeringsstadiet tills anläggningen är avvecklad

Kärnämneskontroll behöver genomföras tidigt, eftersom en anläggning räknas som en anläggning från planeringsstadiet (artikel 2.27).

När planeringsstadiet börjar definieras inte men det finns hållpunkter. För nya anläggningar som nämns i artikel 2.27 a ska en preliminär redovisning lämnas till kommissionen och den berörda medlemsstaten så snart de viktigaste utformningsalternativen har fastställts (artikel 3.1). All tillgänglig information om ägare, verksamhetsutövare, plats, ändamål, typ, kapacitet samt information före drift ska som utgångspunkt lämnas till kommissionen så snart informationen finns tillgänglig (artikel 4.2).

En anläggning räknas som en anläggning fram till dess att anläggningen bekräftas vara avvecklad. En anläggning är avvecklad när det har verifierats att allt kärnämne som omfattas av Euratoms kärnämneskontroll avlägsnats och att kvarvarande strukturer och väsentlig utrustning för att använda anläggningen för andra ändamål än slutförvaring av kärnämnen som inte längre omfattas av Euratoms kärnämneskontroll har avlägsnats eller gjorts obrukbara så att bearbetning eller användning av kärnämnen inte längre är möjlig (artikel 2.33).

4.2.3 Vad innebär det att omfattas av den nya kärnämneskontrollförordningen?

Att omfattas av kärnämneskontroll innebär skyldigheter vars omfattning beror på vilken typ av anläggning det är fråga om.

Anläggningsinnehavaren ska bland annat

- redovisa en grundläggande teknisk beskrivning av anläggningen (artikel 3),
- meddela betydande ändringar av den tekniska beskrivningen (artikel 5),
- meddela kommissionen om verksamhetsprogram (artikel 7),
- ha ett system för bokföring och kontroll av kärnämne samt tillhålla bokföringsrapporter (artiklarna 9 och 12),
- rapportera inventarieförändringar (artikel 14),
- uppfylla vissa skyldigheter i fråga om export och import (artiklarna 23 och 24), och
- årligen meddela kommissionen ett ramprogram i enlighet med bilaga XI och förändringar av ramprogrammet (artikel 7).

Som utgångspunkt uppfyller anläggningsinnehavaren sina skyldigheter i förhållande till kommissionen. För anläggningsinnehavare som ingår i något som kallas nationell lokal på annan plats (nationell LOF) är det dock i stället en ansvarig myndighet i medlemsstaten som redovisar till kommissionen, se vidare nedan.

4.2.4 Nationell LOF

En nationell LOF är ett materialbalansområde som medlemsstaten kan inrätta där vissa anläggningsinnehavare som har en anläggning med små mängder kärnämne kan ingå. Det sammanlagda inventariet av råmaterial och speciellt klyvbart material i en nationell LOF får inte överstiga ett effektivt kilogram.

Anläggningsinnehavarens skyldigheter är som utgångspunkt desamma oavsett om anläggningsinnehavaren ingår i en nationell LOF eller inte. För anläggningsinnehavare vars anläggning ingår i en nationell LOF är det dock den ansvariga myndigheten som ska säkerställa genomförandet av bestämmelserna i kärnämneskontrollförordningen (artikel 37). I praktiken innebär detta att en anläggningsinnehavare, vars anläggning ingår i en nationell LOF, behöver lämna uppgifter, handlingar och rapporter till den ansvariga myndigheten i stället för till kommissionen. Den ansvariga myndigheten redovisar i sin tur till kommissionen i enlighet med kriterier som överenskommits mellan den medlemsstat där materialet förvaras och kommissionen (se artikel 2.29 och artikel 37).

5 Författningsändringar med anledning av den nya kärnämneskontrollförordningen

5.1 En upplysningsbestämmelse och förklaringar av vissa uttryck

Förslag: En upplysningsbestämmelse om att lagen innehåller bestämmelser om anmälningsskyldighet för viss verksamhet och bestämmelser som kompletterar kärnämneskontrollförordningen ska införas i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet (kärntekniklagen). I kärntekniklagen och kärnteknikförordningen ska det anges vad som i författningarna avses med anläggningsinnehavare och nationell LOF.

Skälen för förslaget: Kärntekniklagen reglerar kärnteknisk verksamhet och innehåller även bestämmelser om anmälningsskyldighet för viss verksamhet (som inte räknas som kärnteknisk verksamhet). Även verksamheter som inte omfattas av kärntekniklagen behöver tillämpa den nya kärnämneskontrollförordningen, eftersom kärnämneskontroll ska genomföras redan på planeringsstadiet (se avsnitt 3.3). En sådan verksamhet kommer som utgångspunkt att omfattas av kärntekniklagen vid en senare tidpunkt. Redan i dag finns det bestämmelser om kärnämneskontroll i kärntekniklagen (3 §). Det är därför lämpligt att kompletterande bestämmelser till den nya kärnämneskontrollförordningen införs i kärntekniklagen.

För att underlätta förståelsen av lagens tillämpningsområde bör det införas en upplysningsbestämmelse om detta. Eftersom lagen förutom kärnteknisk verksamhet reglerar anmälningsskyldighet för viss annan verksamhet bör även detta framgå i upplysningsbestämmelsen

I avsnitt 4.2 och 4.3 föreslås kompletterande bestämmelser om nationell LOF och att anläggningsinnehavare ska omfattas av tillsyn. För att underlätta förståelsen av de nya bestämmelserna bör vissa uttryck förklaras i kärntekniklagen och kärnteknikförordningen. Uttrycket anläggningsinnehavare bör omfatta alla som omfattas av den nya kärnämneskontrollförordningen, alltså varje person eller företag som uppför eller driver en anläggning för att framställa, separera, upparbeta, lagra, slutföra eller på något annat sätt använda ett kärnämne så länge inga angivna undantag är tillämpliga (artikel 1). Uttrycket nationell LOF bör ha samma innebörd som i den nya kärnämneskontrollförordningen.

5.2 Det ska vara möjligt att inrätta en nationell LOF

Förslag: Strålsäkerhetsmyndigheten ska ansvara för att inrätta en nationell LOF och till kommissionen redovisa de uppgifter som krävs om de anläggningar som ingår i en nationell LOF.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela ytterligare föreskrifter om förutsättningarna för att inrätta en nationell LOF.

Strålsäkerhetsmyndigheten ska på ansökan av en anläggningsinnehavare besluta om att denna ska ingå i en nationell LOF, om

1. det finns förutsättningar för det enligt kärnämneskontrollförordningen,

2. verksamheten inte omfattas av ett tillstånd enligt kärntekniklagen, och

3. det är lämpligt med hänsyn till verksamhetens art och omfattning.

Strålsäkerhetsmyndigheten ska få meddela närmare föreskrifter om innehållet i en ansökan om att ingå i en nationell LOF.

Skälen för förslaget

Strålsäkerhetsmyndigheten ska kunna inrätta en nationell LOF

Som framgår av avsnitt 3.2.4 ska medlemsstaterna enligt den nya kärnämneskontrollförordningen kunna inrätta en nationell LOF. Det är den ansvariga myndigheten i medlemsstaten som ansvarar för inrättandet och som också ska utöva tillsyn över en nationell LOF (artikel 37). Inrättandet av en nationell LOF i Sverige kan underlätta för anläggningsinnehavare som endast hanterar små mängder kärnämne. Det bör därför vara möjligt att inrätta en nationell LOF.

Strålsäkerhetsmyndigheten ansvarar redan i dag för frågor om kärnämneskontroll. Strålsäkerhetsmyndigheten bör därför pekats ut som ansvarig myndighet för nationell LOF enligt artikel 37 i den nya kärnämneskontrollförordningen.

Strålsäkerhetsmyndigheten ska inrätta en nationell LOF under vissa förutsättningar

De grundläggande förutsättningarna för att inrätta en nationell LOF följer av den nya kärnämneskontrollförordningen. Utgångspunkten är att anläggningsinnehavare, som har en anläggning som inte räknas som en anläggning enligt artikel 27 a, där råmaterial eller speciella klyvbara material förvaras eller regelbundet används i mängder som motsvarar ett effektivt kilogram eller mindre, kan ingå i en nationell LOF (se artiklarna 2.29 och 37). Ytterligare kriterier kan behövas för att avgränsa vilka anläggningsinnehavares anläggningar som får ingå i en nationell LOF. Det är lämpligt att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om förutsättningarna för att inrätta en nationell LOF.

Verksamheter som omfattas av ett tillstånd enligt kärntekniklagen har, mot bakgrund av den reglering som redan gäller för dem, ekonomiska och administrativa resurser och personalresurser som gör att de bör hantera sina skyldigheter enligt den nya kärnämneskontrollförordningen utan Strålsäkerhetsmyndighetens inblandning. En nationell LOF bör därför inte kunna inrättas för en anläggningsinnehavare vars anläggning är tillståndspliktig enligt kärntekniklagen.

Om en verksamhet återkommande ändrar den grundläggande tekniska beskrivningen, kan det vara skäl för att låta anläggningsinnehavaren själv sköta sina skyldigheter enligt den nya kärnämneskontrollförordningen med hänsyn till verksamhetens omfattning. Om verksamhetens huvudsakliga ändamål är att hantera kärnämne, kan det också vara skäl för att låta anläggningsinnehavaren själv hantera sina skyldigheter enligt den nya

kärnämneskontrollförordningen med hänsyn till verksamhetens art. Ett exempel på när verksamhetens art bör kunna innebära att man kan ingå i en nationell LOF är om hanteringen av kärnämnen endast är en biverksamhet. Kriterierna för inrättande av en nationell LOF bör därför innebära att en sådan ska inrättas endast om det är lämpligt med hänsyn till verksamhetens art och omfattning. Ett sådant kriterium ger tillräckligt utrymme för Strålsäkerhetsmyndigheten att bedöma förutsättningarna i det enskilda fallet.

Dessa begränsningar bör alltså gälla, utöver de förutsättningar som anges i den nya kärnämneskontrollförordningen.

Strålsäkerhetsmyndighetens beslut om en nationell LOF kan överklagas till regeringen (24 a § kärnteknikförordningen).

Strålsäkerhetsmyndigheten bör få möjlighet att meddela verkställighetsföreskrifter om innehållet i en ansökan om att bilda en nationell LOF.

5.3 Anläggningsinnehavare som ingår i en nationell LOF ska lämna uppgifter, handlingar och rapporter till Strålsäkerhetsmyndigheten

Förslag: En anläggningsinnehavare vars anläggning ingår i en nationell LOF ska lämna uppgifter, handlingar och rapporter enligt den nya kärnämneskontrollförordningen till den myndighet som regeringen bestämmer – Strålsäkerhetsmyndigheten – i stället för till kommissionen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer – Strålsäkerhetsmyndigheten – ska få meddela föreskrifter om eller i det enskilda fallet besluta om undantag från skyldigheten enligt kärnämneskontrollförordningen att lämna uppgifter, handlingar och rapporter för anläggningsinnehavare vars anläggning ingår i en nationell LOF.

Strålsäkerhetsmyndigheten ska få meddela närmare föreskrifter om hur de uppgifter som anläggningshavare vars anläggning ingår i en nationell LOF ska lämna ska redovisas till myndigheten.

Skälen för förslaget: I avsnitt 3.2.3 beskrivs några av de skyldigheter som en anläggningsinnehavare har enligt den nya kärnämneskontrollförordningen. En anläggningsinnehavare ska bland annat redovisa en grundläggande teknisk beskrivning, meddela betydande ändringar av en sådan beskrivning och lämna bokföringsrapporter. I den nya kärnämneskontrollförordningen saknas en uttrycklig skyldighet för anläggningsinnehavare vars anläggning ingår i en nationell LOF att rapportera till den ansvariga myndigheten, alltså Strålsäkerhetsmyndigheten, i stället för till kommissionen. Eftersom myndigheten inte kan redovisa till kommissionen utan att få motsvarande information från anläggningsinnehavaren som denna ska redovisa till kommissionen bör en sådan redovisningsskyldighet för anläggningsinnehavare införas.

Av den nya kärnämneskontrollförordningen framgår att en nationell LOF omfattar innehavare av små mängder kärnämne i enlighet med kriterier som överenskommits mellan den medlemsstat där materialet

förvaras och kommissionen (artikel 2.29). Det framgår inte uttryckligen vad dessa kriterier kan reglera.

Om det finns en möjlighet att anpassa vilka uppgifter, handlingar och rapporter enligt den nya kärnämneskontrollförordningen som en anläggningsinnehavare faktiskt behöver redovisa, så bör det vara möjligt att anpassa vilka uppgifter, handlingar och rapporter som en anläggningsinnehavare behöver redovisa till Strålsäkerhetsmyndigheten. Detta handlar ytterst om att anpassa kravet på anläggningsinnehavaren så att det inte blir onödigt betungande i relation till vilka uppgifter som kommissionen faktiskt behöver. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför få möjlighet att meddela närmare föreskrifter om undantag från skyldigheten att lämna uppgifter, handlingar och rapporter enligt kärnämneskontrollförordningen.

Om kriterierna som bestäms enligt artikel 2.29 riktar sig till en obestämd krets kan det vara lämpligt att meddela föreskrifter om undantag. Om kriterierna däremot riktar sig till en bestämd krets som utgörs av en eller flera anläggningsinnehavare kan det vara lämpligare att meddela ett beslut i det enskilda fallet. Strålsäkerhetsmyndigheten bör därför även få möjlighet att i det enskilda fallet besluta om undantag från skyldigheten att lämna uppgifter handlingar och rapporter.

Strålsäkerhetsmyndigheten bör få meddela föreskrifter om hur en anläggningsinnehavare ska redovisa till myndigheten för att fullgöra sina skyldigheter.

5.4 Strålsäkerhetsmyndigheten ska ha tillsyn över att den nya kärnämneskontrollförordningen följs

Förslag: Strålsäkerhetsmyndigheten ska ha tillsyn över att den nya kärnämneskontrollförordningen följs. Tillsynsmyndighetens befogenheter att meddela förelägganden, inhämta upplysningar och handlingar och få tillträde till anläggningar ska omfatta anläggningsinnehavare enligt den nya kärnämneskontrollförordningen.

Skälen för förslaget: Strålsäkerhetsmyndigheten utövar tillsyn över kärntekniklagen (16 § kärntekniklagen och 22 § kärnteknikförordningen). Myndigheten har befogenhet att meddela förelägganden mot, inhämta upplysningar och handlingar från, få tillträde till anläggning eller plats hos och vidta vissa åtgärder på bekostnad av den som omfattas av tillsynen (17 och 18 §§). Förelägganden får förenas med vite (22 §).

För att säkerställa att den nya kärnämneskontrollförordningen får effektivt genomslag behöver det finnas effektiva tillsynsverktyg. Det gäller inte minst i förhållande till anläggningsinnehavare vars anläggning ingår i en nationell LOF, eftersom skyldigheterna enligt förslaget i avsnitt 4.2 ska uppfyllas i förhållande till Strålsäkerhetsmyndigheten. Därför bör tillsynen även omfatta att den nya kärnämneskontrollförordningen följs. För att tillsynen ska vara effektiv bör anläggningsinnehavare omfattas av samma skyldigheter som de som redan står under tillsyn enligt kärntekniklagen.

Strålsäkerhetsmyndigheten bör vara den myndighet som utövar tillsyn över att den nya kärnämneskontrollförordningen följs.

5.5 Strålsäkerhetsmyndigheten ska utföra medlemsstatens uppgifter enligt den nya kärnämneskontrollförordningen

Förslag: Strålsäkerhetsmyndigheten ska utföra de uppgifter som medlemsstaten har enligt den nya kärnämneskontrollförordningen. Det ska även förtydligas att myndigheten är områdesföreträdare.

Skälen för förslagen: I flera av den nya kärnämneskontrollförordningens bestämmelser hänvisas till medlemsstaten. Bland annat ska medlemsstaten och kommissionen bestämma kriterier angående en nationell LOF (artikel 2.29). Anläggningsinnehavare ska även lämna redovisningar till kommissionen och den berörda medlemsstaten (artikel 3). En särskild tidsfrist kan bestämmas mellan verksamhetsutövaren, medlemsstaten och kommissionen (artikel 4.2). Kontrollbestämmelser får ses över på begäran av den berörda medlemsstaten (artikel 8).

Strålsäkerhetsmyndigheten bör utföra de uppgifter som medlemsstaten har enligt den nya kärnämneskontrollförordningen. I praktiken innebär detta till exempel att Strålsäkerhetsmyndigheten kan bestämma vilka kriterier som ska gälla för en nationell LOF enligt artikel 2.29. Detta innebär inte att myndigheten har möjlighet att besluta om ytterligare kriterier för vilka som kan ingå i en nationell LOF än vad som föreslås i avsnitt 4.3. I stället kan det vara fråga om kriterier som ska gälla mellan myndigheten och kommissionen, som tiden för och omfattningen av redovisningarna – vilket i sin tur kan påverka anläggningsinnehavares redovisningsskyldighet till Strålsäkerhetsmyndigheten. I avsnitt 4.3 föreslås att Strålsäkerhetsmyndigheten i sådana fall ska kunna anpassa redovisningsskyldigheten för anläggningsinnehavaren.

Det bör även förtydligas att Strålsäkerhetsmyndigheten är områdesföreträdare. Det innebär att myndigheten även i fortsättningen ska utföra de uppgifter som områdesföreträdare har, som att lämna en deklaration med allmän beskrivning av Sverige till kommissionen enligt artikel 6 i den nya kärnämneskontrollförordningen.

5.6 Straffbestämmelsen för brott mot den tidigare kärnämneskontrollförordningen upphävs

Förslag: Överträdelser av den nya kärnämneskontrollförordningen ska inte vara straffbara.

Skälen för förslaget: Straffbestämmelser i förhållande till kärnämneskontroll infördes första gången när Sverige anslöt sig till Euratom. Enligt kärntekniklagen (27 b §) är det straffbart att med uppsåt eller av grov oaktsamhet bryta mot den tidigare kärnämneskontrollförordningen.

Straffbestämmelsen, som endast har böter i straffskalan, har aldrig använts.

Kommissionen har en möjlighet att besluta om sanktioner mot den som åsidosätter sina förpliktelser enligt den nya kärnämneskontrollförordningen. I praktiken är det fråga om kännbara sanktioner: varning, indragning av särskilda förmåner såsom finansiellt eller tekniskt bistånd, att ett företag under högst fyra månader blir ställt under förvaltning eller att råmaterial eller speciella klyvbara material återtas helt eller delvis (artikel 83.1 Euratomfördraget). Sanktionerna kan verkställas i Sverige av tillsynsmyndigheten (18 § andra stycket kärntekniklagen), dvs. Strålsäkerhetsmyndigheten.

Eftersom kommissionen kan besluta om sanktioner kan det ifrågasättas om det finns behov av nationella straffsanktioner. Det saknas även reglering om vilka befogenheter Sverige har att införa egna sanktioner på området. Om Sverige inför egna sanktioner, finns det även en risk att kommissionen förhindras att agera mot en överträdelse med hänsyn till dubbelprovningsförbudet i det sjunde tilläggsprotokollet till den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen). Det finns därför flera skäl att upphäva straffbestämmelserna i stället för att anpassa dem efter den nya kärnämneskontrollförordningen. Kravet på EU-rättens effektiva genomslag kan garanteras genom att en behörig tillsynsmyndighet kan vidta åtgärder för att säkerställa att kraven enligt den nya kärnämneskontrollförordningen följs. Detta, i kombination med kommissionens möjligheter att besluta om sanktioner är tillräckligt för att se till att den nya kärnämneskontrollförordningen får praktiskt genomslag. Straffbestämmelserna bör därför upphävas.

6 Konsekvensbeskrivning

Den nya kärnämneskontrollförordningen innehåller nya bestämmelser om bland annat rapporter som ska skickas av anläggningsinnehavare till kommissionen och medlemsstaten, en möjlighet för medlemsstaten att konsulteras i vissa frågor samt bestämmelser om nationell LOF där uppgiften ska utföras av en ansvarig myndighet.

Genom de kompletterande bestämmelserna i denna promemoria kan Strålsäkerhetsmyndigheten utföra de uppgifter som ankommer på medlemsstaten, utöva tillsyn över den nya kärnämneskontrollförordningen, och inrätta och administrera en nationell LOF under vissa förutsättningar, och även fortsättningsvis utföra de uppgifter som ankommer på områdesföreträdaren.

Det finns inga alternativa lösningar för att avstå från regleringen som behövs för att komplettera den nya kärnämneskontrollförordningen. Ett alternativ till att upphäva straffbestämmelsen i 27 b § kärntekniklagen är att uppdatera bestämmelsen med hänvisning till den nya kärnämneskontrollförordningen.

De som i olika mån berörs av de kompletterade bestämmelserna som föreslås är Strålsäkerhetsmyndigheten, tillståndshavare till kärntekniska

anläggningar, aktörer som planerar att uppföra en kärnteknisk anläggning, sjukhus, högskolor, forskningsinstitut, universitet samt vissa andra myndigheter och verksamheter som hanterar kärnämne enligt den nya kärnämneskontrollförordningen (även om de inte är tillståndspliktiga enligt kärntekniklagen). Skolor och annan kommunal verksamhet skulle kunna beröras om de innehar kärnämne enligt den nya kärnämneskontrollförordningen. Det finns t.ex. historiska exempel på att skolor har använt uran eller torium i undervisning. Det finns dock i dagsläget inte några kända exempel där en kommun innehar kärnämne eller av andra skäl berörs av förslagen i denna promemoria.

Framtida verksamheter för uranutvinning kommer att beröras av regleringen om sådan utvinning tillåts i Sverige. Detta eftersom uranmalm som utvinns i syfte att framställa råmaterial till kärnbränsle klassas som kärnämne enligt den nya kärnämneskontrollförordningen.

Förslaget om att Strålsäkerhetsmyndigheten ska utöva tillsyn över den nya kärnämneskontrollförordningen kan innebära att tillsynsverksamheten för myndigheten behöver utökas, speciellt för de verksamheter som kommer att ingå i en nationell LOF. Konsekvenserna bedöms delvis kunna uppvägas av en minskning i övrig ärendehantering. Tillståndshavare enligt kärntekniklagen, verksamheter (offentliga och kommunala) och företag som endast hanterar små mängder kärnämne påverkas i begränsad omfattning. De praktiska konsekvenserna i form av tidsåtgång och kostnader bedöms bli begränsade eftersom innehavare av kärnämne redan i dag står under tillsyn av Strålsäkerhetsmyndigheten enligt kärntekniklagen, och kommissionens tillsyn enligt den tidigare kärnämneskontrollförordningen. Planerade tillståndshavare berörs i begränsad omfattning då Strålsäkerhetsmyndighetens tillsyn kan medföra viss tidsåtgång och vissa kostnader för verksamhetsutövaren.

Förslaget om att Strålsäkerhetsmyndighetens ska inrätta och administrera en nationell LOF kan för myndigheten innebära ett initialt tidsbegränsat administrativt arbete samt behov av översyn av befintliga föreskrifter om kärnämneskontroll. Tillståndshavare enligt kärntekniklagen berörs inte av dessa delar, inte heller planerade tillståndshavare enligt kärntekniklagen. Verksamheter som hanterar små mängder kärnämne (t.ex. företag, sjukhus, högskolor, forskningsinstitut och universitet) kan vara aktuella för att ingå i en nationell LOF om det är motiverat bland annat med hänsyn till verksamhetens art och omfattning. Att ingå i en nationell LOF innebär lättnader i rapporteringsansvar och administration av skyldigheter under den nya kärnämneskontrollförordningen varför det bedöms som övervägande positivt även om det inledningsvis kan innebära vissa begränsade administrativa kostnader med till exempel ansökan för de som vill ingå i en nationell LOF.

Förslaget om att Strålsäkerhetsmyndigheten utses till områdesföreträdare innebär endast ett förtydligande av ansvar för uppgifter som myndigheten redan i dag utför. Detta bedöms leda till en ökad tydlighet gentemot verksamhetsutövare.

Förslaget om att Strålsäkerhetsmyndigheten blir formell mottagare för medlemsstatens räkning av rapporteringar och konsulterad instans i frågor som omfattas av den nya kärnämneskontrollförordningen väntas endast leda till en begränsad ökning av administrativt arbete för myndigheten. Påverkan på andra aktörer bedöms vara liten.

Att straffbestämmelsen upphävs bedöms inte påverka anläggningsinnehavare eller Strålsäkerhetsmyndigheten. Kommissionens sanktionsmöjligheter samt Strålsäkerhetsmyndighetens tillsynsverktyg är tillräckliga för att säkerställa att den nya kärnämneskontrollförordningen kommer att följas. Att straffbestämmelsen upphävs bedöms därför inte ha någon påverkan på miljön.

7 Författningskommentar

Förslaget till lag om ändring i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet

1 §

Paragrafen reglerar lagens tillämpningsområde. Övervägandena finns i avsnitt 4.1.

Det införs en upplysning om att lagen även innehåller bestämmelser om anmälningsskyldighet för viss verksamhet och bestämmelser som kompletterar den nya kärnämneskontrollförordningen. Det införs även ett förtydligande om vilken typ av verksamhet – kärnteknisk verksamhet – som förklaras i bestämmelsen. Införandet av upplysningen om att lagen även innehåller bestämmelser om anmälningsskyldighet för viss verksamhet och förtydligandet om att det är kärnteknisk verksamhet som förklaras i bestämmelsen innebär inte några ändringar i sak.

2 §

I paragrafen förklaras ord och uttryck som förekommer i lagen. Övervägandena finns i avsnitt 4.1.

I *punkt 8* införs en kortform för kommissionens förordning (Euratom) 2025/974 av den 26 maj 2025 om genomförandet av Euratoms kärnämneskontroll. Kortformen används i 15 b, 15 c, 16 och 18 §§.

I *punkt 9* förklaras vad som avses med anläggningsinnehavare. Uttrycket förklaras genom en hänvisning till artikel 1 i den nya kärnämneskontrollförordningen. Av artikel 1 framgår att den nya kärnämneskontrollförordningen tillämpas på varje person eller företag som uppför eller driver en anläggning för att framställa, separera, upparbeta, lagra, slutförvara ett kärnämne eller som på något annat sätt använder ett kärnämne under förutsättning att något av de uppräknade undantagen i förordningen inte är tillämpliga. I artikel 2.4 förklaras vad som avses med ett kärnämne och i artikel 2.27 förklaras vad som avses med anläggning.

I *punkt 10* förklaras vad som avses med en nationell lokal på annan plats (nationell LOF) genom en hänvisning till den nya kärnämneskontrollförordningen. Av artikel 2.29 och artikel 37 i den nya kärnämneskontrollförordningen följer att en nationell LOF är ett materialbalansområde som inrättats av en ansvarig myndighet i enlighet med kriterier som kommissionen och medlemsstaten där materialet förvaras kommer överens om. Det sammanlagda inventariet av råmaterial och speciellt klyvbart material i en nationell LOF får inte överstiga ett effektivt

kilogram. Det innebär att det endast är anläggningsinnehavare med små mängder kärnämne som kan ingå i en nationell LOF.

15 b §

I paragrafen ges regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer möjlighet att meddela ytterligare föreskrifter om inrättandet av en nationell LOF. Övervägandena finns i avsnitt 4.2.

Genom bemyndigandet kan regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer avgränsa vilka anläggningsinnehavare som kan ingå i en nationell LOF, utöver vad som framgår av den nya kärnämneskontrollförordningen. Enligt artikel 37 får en nationell LOF upprättas i en medlemsstat under vissa förutsättningar och efter begäran till kommissionen. En nationell LOF ska endast omfatta enskilda innehavare av små mängder kärnämne och det sammanlagda inventariet av råmaterial eller speciellt klyvbart material får inte överstiga ett effektivt kilogram. Av definitionen av nationella lokaler på annan plats i artikel 2.29 i den nya kärnämneskontrollförordningen följer också att kriterier kan ha överenskommits mellan den medlemsstat där materialet förvaras och kommissionen. Bemyndigandet innebär i praktiken att fler kriterier kan behöva vara uppfyllda för att en anläggningsinnehavare ska kunna ingå i en nationell LOF än vad som följer av den nya kärnämneskontrollförordningen.

15 c §

I paragrafen ges anläggningsinnehavare som ingår i en nationell LOF en skyldighet att ge uppgifter, handlingar och rapporter enligt den nya kärnämneskontrollförordningen till den myndighet som regeringen bestämmer i stället för kommissionen. Övervägandena finns i avsnitt 4.3.

Paragrafen innebär att en anläggningsinnehavare bland annat ska redovisa sin grundläggande tekniska beskrivning av anläggningen (artikel 3), betydande ändringar av den tekniska beskrivningen (artikel 5), verksamhetsprogram (artikel 7), bokföringsrapporter (artiklarna 9 och 12), inventarieförändringar (artikel 14), ramprogram och förändringar av ramprogrammet (artikel 7) till den ansvariga myndigheten i stället för kommissionen.

Enligt 15 d § får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om undantag från skyldigheten att lämna uppgifter, handlingar och rapporter enligt 15 c §.

15 d §

Paragrafen gör det möjligt att anpassa skyldigheten att lämna uppgifter, handlingar och rapporter enligt 15 c §. Övervägandena finns i avsnitt 4.3.

Sådana anpassningar som föreskrifter kan meddelas om, kan vara kriterier som den medlemsstat där materialet förvaras och kommissionen kommit överens om (artikel 2.29).

16 §

I paragrafen anges vad tillsynen omfattar och att det är regeringen som bestämmer vilken myndighet som ska utöva tillsyn. Övervägandena finns i avsnitt 4.4.

Det görs ett tillägg om att tillsynen även ska omfatta att den nya kärnämneskontrollförordningen följs.

17 §

Paragrafen reglerar vilka skyldigheter den som bedriver eller har tillstånd att bedriva en kärnteknisk verksamhet, den som är anmälningsskyldig enligt 7 a–7 c §§ och den som tar befattning med utrustning som omfattas av anmälningsskyldighet enligt 7 c § har gentemot tillsynsmyndigheten. Övervägandena finns i avsnitt 4.4.

I *första stycket* läggs det till att även den som är anläggningsinnehavare är skyldig att lämna tillsynsmyndigheten de upplysningar och handlingar som behövs för tillsynen och att myndigheten ska få tillträde till anläggning eller plats där verksamheten bedrivs för undersökningar och provtagningar i den omfattning som behövs för tillsynen. I 2 § 9 anges vad som avses med anläggningsinnehavare. Tillägget innebär att tillsynsmyndighetens befogenheter utvidgas till verksamhetsutövare som har skyldigheter enligt den nya kärnämneskontrollförordningen utan att vara tillståndshavare enligt lagen.

I *tredje stycket* förtydligas att Polismyndighetens biträde ska lämnas efter begäran av tillsynsmyndigheten.

I övrigt görs språkliga ändringar.

18 §

Paragrafen reglerar vilka åtgärder en tillsynsmyndighet kan vidta inom ramen för tillsynen. Övervägandena finns i avsnitt 4.4.

I *tredje stycket* läggs det till att tillsynsmyndighetens befogenhet att vidta åtgärder enligt paragrafen även gäller mot en anläggningsinnehavare som inte uppfyller sina skyldigheter enligt den nya kärnämneskontrollförordningen.

I övrigt görs språkliga och redaktionella ändringar.